

АВТОБІОГРАФІЯ

МАЙК
ТАЙСОН

З ЛАРРІ СЛОМАНОМ

БЕЗЗАПЕРЕЧНА
ПРАВДА

Харків
«Фоліо»
2020

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Ця книга присвячена всім вигнанцям — усім, хто коли-небудь був завороженим, кинутим на дно життя, приспаним транквілізаторами, побитим, помилково звинуваченим і не здатним приймати любов.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

ПРОЛОГ

Більшу частину шести тижнів між моїм обвинуваченням та засудженням за зґвалтування я провів роз'їжджаючи країною й зустрічаючись із різними моїми подружками. Це був мій спосіб попроситися з ними. А коли я був не з ними, то відбивався від усіх жінок, які робили мені пропозиції. Куди б я не пішов, скрізь були жінки, які підходили до мене і говорили: «Та давай, я не буду звинувачувати тебе в зґвалтуванні. Пішли зі мною. Я дозволю тобі зробити відео». Пізніше я зрозумів, що це був їхній спосіб сказати: «Ми знаємо, що ти не робив цього». Але тоді я сприймав це по-іншому. Я відповідав обурено і грубо. Хоча вони говорили це просто, щоб підтримати мене, мені було занадто боляче, щоб усвідомити їх наміри. Я був сліпим, божевільним, зажартим малим, якому випало багато в чому вирости.

Проте частково мій гнів був виправданим. Я був двадцятип'ятирічним юнаком, якому загрожувало шістьдесят років в'язниці за злочин, який я не скоював. Дозвольте мені повторити тут те, що я сказав перед присяжними під час суду, коли мені виносили вирок, на слуханні щодо мого дострокового звільнення після того, як я вийшов із в'язниці, і те, що я буду продовжувати говорити, доки мене не закопають у землю: Я не гвалтував Дезіре Вашингтон. Вона знає це, Бог знає це, і їй жити до кінця життя з наслідками її дій.

Мій промоутер Дон Кінг постійно запевняв мене, що я уникну цих звинувачень. Він казав мені, що тихенько працює за лаштунками, щоб уладнати цю справу. Крім того, він найняв Вінса Фуллера — найкращого адвоката, якого можна було купити за мільйон доларів. Вінс, як виявилось, був податковим адвокатом Дона. І Дон, ймовірно, усе ще винен йому гроші. Але я з самого початку знав, що справедливості мені не здобути. Мене судили не в Нью-Йорку чи Лос-Анджелесі, а в Індіанapolisі, що в штаті Індіана — історично одному з оплотів Ку-Клукс-Клану. Моя суддя, Патрісія Гіффорд, була колишнім прокурором у справах про сексуальні злочини і відома як «Міс Шибениця». Я був визнаний винним зібранням моїх «присяжних», тільки двоє з яких були чорношкірими. Ще один чорношкірий член журі був звільнений суддею після пожежі в готелі, де зупинилися присяжні. Вона звільнила його через його «душевний стан». Так, його душевний стан був такий, що йому не подобалася їжа, яку йому подавали.

Але, на мою думку, мені не було рівних. Я був наймолодшим чемпіоном у суперважкій вазі в історії боксу. Я був титаном, реінкарнацією Олександра Македонського. Мій стиль був блискавичним, мій захист був неприступним, а сам я був лютим. Просто неймовірно, як низька самооцінка і величезне Его можуть породити у вас манію величі. Проте після розгляду справи цей бог серед людей повинен був тягнути свою чорну дупу до суду для винесення вироку.

Та перед тим я вирішив спробувати щастя в магії. Келвін, мій близький друг із Чикаго, розповів мені про якусь чаклунку худу, яка могла б накласти закляття, щоб врятувати мене від в'язниці.

«Ти помочишся в банку, потім покладеш туди п'ять стодоларових купюр, потім поставиш банку під ліжку на три дні, а потім принесеш їй, і вона буде молитися за тебе», — сказав мені Келвін.

«Отже, бабка-ясновидиця збирається витягнути ці обіцяні бакси з банки, сполоснути їх і піти за покупками. Якби хто-небудь дав тобі стодоларову купюру, на яку він помочився, ти б її взяв?» — запитав я Келвіна. У мене була репутація людини, яка розкидається грошима, але це було занадто навіть для мене.

Потім кілька друзів спробували звести мене зі священником вуду. Вони привели типа в костюмі. Типчик не був схожий навіть

на маскарадного вуду чаклуна. Цей мудак мав би бути в болоті й носити дашлікі. Я знав, що він нічого не вартий. Він навіть не запланував ніякої церемонії. Він просто написав якусь дурню на клаптику паперу і намагався втюхати її мені. Він хотів, щоб я помився в якійсь незрозумілій олії і випив якусь спеціальну воду. Проте я пив чортів «Хеннесі» й не збирався розбавляти мій Хеннесі водою.

Тож я вирішив найняти священника з Сантерії, щоб він зробив якесь чаклунське лайно. Якось вночі ми пішли до будівлі суду з голубом та яйцем. Коли голуб злетів, я випустив яйце додола і крикнув: «Ми вільні!». Кілька днів потому я одягнув свій сірий, у тонку смужку костюм і рушив до суду.

Після зачитування вироку моя команда захисту підготувала від мого імені меморандум про співпрацю. Це був вражаючий документ. Доктор Джером Міллер — клінічний директор Інституту Августа у Вірджинії і один із провідних фахівців країни з сексуальних злочинів серед дорослих, оглянув мене і прийшов до висновку, що я «чутлива і уважна молода людина з проблемами, викликаними, скоріше, дефіцитом розвитку, ніж патологією». Він був переконаний, що мій довгостроковий прогноз за регулярного психотерапевтичного лікування буде хорошим. «Ув'язнення затягне і, ймовірно, погіршить процес, — підсумував він. — Я наполегливо рекомендую розглянути інші варіанти стримувального та лікувального характеру». Ясна річ, працівники служби пробації, які готували документ про винесення вироку, викинули цей останній абзац зі свого резюме. Проте вони радо включили думку обвинувачення: «оцінка цього злочину і цього злочинця приводить Головного слідчого цієї справи, досвідченого детектива із сексуальних злочинів до висновку, що обвинувачений схильний вчинити подібний злочин у майбутньому».

Мої адвокати підготували додаток, який містив сорок вісім свідчень про мою особу від найрізноманітніших людей: від директора моєї старшої школи та мого соціального працівника з північної частини штату Нью-Йорк, удови сина Шугар Рей Робінсона, моєї названої матері Камілли, мого боксерського гіпнотерапевта та шістьох моїх подруг (і їхніх матерів) — всі вони писали зворушливі розповіді про те, яким ідеальним джентльменом я з ними був. Одна

з моїх перших подружок із Кетскілла навіть написала судді: «Я три роки чекала, перш ніж вступити в статевий зв'язок із містером Тайсоном, і жодного разу він мене ні до чого не примушував. Причина, чому я люблю його — це те, що він любить і поважає жінок».

Однак, звичайно ж, Дон не був би Доном, якби він не пішов і не перестарався. Кінг попросив преподобного Вільяма Ф. Крокетта, Першого Імперського Церемоніального Майстра Давньо-египетського арабського ордена благородних містичних святинь Північної і Південної Америки написати листа на мій захист. Преподобний писав: «Я благаю вас позбавити його від тюремного ув'язнення. Хоча я й не розмовляю із Майком від дня судового засідання, але маю інформацію, що він більше не послуговується лайливою лексикою, читає Біблію, молиться та тренується». Звичайно, це все було маячнею сивої кобили. Він навіть не знав мене!

А потім Дон написав судді особистого сердечного листа. З нього можна було подумати, що я знайшов ліки від раку, мав план встановлення миру на Близькому Сході та доглядав хворих кошенят. Він розповів про мою роботу з Фондом *Make-A-Wish*¹, з яким я відвідував хворих дітей. Він повідомив суддю Гіффорда, що щороку у День подяки ми роздаємо нужденним і голодним сорок тисяч індичок. Він переказав за той випадок, коли ми зустрілися з Сімоном Візенталем, і я був так зворушений, що пожертвував велику суму грошей, щоб допомогти йому вистежити нацистських військових злочинців. Здається мені, Дон забув, що Клан ненавидить євреїв так само палко, як і чорних.

Дон розхвалював мене на різний лад цілих вісім сторінок. «Для молодої людини його віку не притаманно настільки сильно перейматися своїми ближніми, не кажучи вже про те, які глибокі почуття відданості та відповідальності він плекає. Це богоподібні якості — благородні чесноти любові, відданості та безкорисливості. Він — дитя Боже: один з найніжніших, чуйніших, дбайливіших, люблячих і тямущих людей, яких я коли-небудь зустрічав за двадцять років роботи з боксерами». Дідько, Дон повинен був вступити з заключним словом замість мого адвоката. Проте Джон Сольберг, спеціаліст зі зв'язків з громадськістю Дона, негайно пе-

---

¹ Англ. «загадай бажання» — прим. перекл.

рейшов до справи у своєму листі до судді Гіффорда. «Майк Тайсон не покидьок», — написав він.

Покидьком може я й не був, але от зарозумілим мудаком я був точно. Під час процесу в залі суду я поводився настільки зарозуміло, що вони ніяк не могли дати мені перепочинок. Навіть перед обличчям своєї загибелі я не міг приборкати свою зверхність. Усі ті речі, про які вони написали в тому звіті: роздавання грошей та індиків, турбота про людей, піклування про слабких та немічних — я робив усе це, але робив не тому, що був скромним, а тому, що хотів вдаватися скромним. Відчайдушно й усією душею я бажав бути смиренним, але жодної смиренної кістки в мені не було.

Отже, озброївшись усіма цими особистими характеристиками на мене, 26 березня 1992 року ми з'явилися до суду судді Патрісії Гіффорд для винесення мені вироку. Свідкам було дозволено увійти, і Вінс Фуллер розпочав процес, покликавши на трибуну Ллойда Бріджеса — виконавчого директора житлового центру «Ріверсайд» в Індіанapolisі. Моя команда захисту стверджувала, що замість тюремного ув'язнення моє покарання слід було б відкласти, а мене відправити відбувати свій випробувальний термін до реабілітаційного центру, де я міг би поєднувати особисту терапію з громадськими роботами. Колишній міністр Бріджес керував саме такою програмою. Він засвідчив, що, безумовно, розгляне мою кандидатуру в свій центр першочергово.

Проте помічник прокурора змусив Бріджеса розповісти, що нещодавно з його реабілітаційного центру було скоєно чотири втечі. А після того, як вона натиснула на міністра, щоб той зізнався, що він розмовляв зі мною в моєму особняку в Огайо і що ми сплатили за його авіапереліт — та ідея померла тільки-но народившись. Тож тепер все зводилося до того, який термін мені призначить Міс Шибениця.

Фуллер підійшов до лавки. Настав його час продемонструвати свою магію доларових мільйонів. Однак він натомість почав плести свої звичні нісенітниці. «Тайсон прийшов до нас переобтяжений життєвим багажем. Преса його паплюжила. Жодного дня не проходило без того, щоб вони не переймалися його недоліками. Це не той Тайсон, якого я знаю. Тайсон, якого я знаю, то чуйна, уважна та турботлива людина. Яким би несамовитим він не був на ринзі, але

вся та лють зникає, щойно він покидає ринг». Тож ця промова була далека від гіпербол Дона Кінга, але вона була непоганою. За винятком того, що Фуллер щойно провів увесь процес, зображуючи мене диким звіром та грубим занудою, в якого в голові лише сексуальне задоволення.

Потім Фуллер перевів розмову на моє бідне дитинство та моє усиновлення легендарним тренером з боксу Касом Д'Аманто.

«Але в цьому є дешиця трагедії, — провадив він. — Д'Аманто зосередився виключно на боксі. Тайсон-людина був другорядною метою на дорозі Каса Д'Аманто зробити з Тайсона великого боксера». Камілла, яка була партнеркою Каса протягом багатьох років, була обурена його заявою. Це було наче Фуллер обіцяв могилу мого наставника Каса. Фуллер усе балакав і балакав, але вся його балаканина була такою ж нескладною, як і під час усього процесу.

Тепер настав мій час звернутися до суду. Я піднявся з місця і встав за трибуною. Я не підготувався як належить і навіть не мав жодних записів. Проте у мене в руках був цей безглуздий клаптик паперу «вудуїста». І я знав одну річ: я не збирався просити пробачення за все, що сталося тієї ночі у моєму готельному номері. Я вибачився перед пресою, судом та іншими учасниками конкурсу «Міс Чорна Америка», де я познайомився з Дезіре, але не за свої дії в моїй кімнаті.

«Моя поведінка була досить грубою. Я із цим згоден. Я нікого не гвалтував. Я не робив спроб когось згвалтувати. Пробачте». Потім я озирнувся на Грега Гаррісона, прокурора або звинувача у моїй справі.

«Моє особисте життя було спаплюжено. Мені було дуже боляче. Усе це було наче один довгий сон. Я прийшов сюди не для того, щоб молити вас про помилування, мем. Я очікую найгіршого. Мене мучили. Мене принижували в усьому світі. Мене принижували в суспільстві. Проте я щасливий, що в мене є підтримка. Я готовий боротися з усім, що мені готує життя».

Я знову сів на лавку підсудних, і суддя поставив мені кілька запитань про те, як воно бути тим, з кого діти беруть приклад. «Мене ніколи не вчили, як мені поводитися в моєму статусі знаменитості. Я не кажу дітям, що бути Майком Тайсоном — це добре. Батьки мають бути прикладом для наслідування своїм дітям, а не я».

Тепер слово було за звинуваченням. Замість селяка Гаррісона, який сперечався зі мною під час судового процесу, утрутився його бос — прокурор округу Маріон Джеффри Модісет. Цілих десять хвилин він торочив про те, що чоловіки з грошима та популярністю не заслуговують на спеціальні привілеї. Потім він зачитав листа Дезіре Вашингтон. «Рано вранці 19 липня 1991 року стався напад на моє тіло та душу. Я була настільки фізично придушена, що моя найпотаємніша внутрішня суть просто залякла. На місці того, що вісімнадцять років було мною, тепер лише почуття холоду та порожнечі. Я не в змозі говорити про те, яким буде моє майбутнє. Я можу тільки сказати, що кожен день після згвалтування був боротьбою за те, щоб знову навчитися довіряти й посміхатися, як колись, і знайти Дезіре Лінн Вашингтон, яку забрали в мене і в тих, хто любив мене, 19 липня 1991 року. У ті моменти, коли я пережила гнів через біль, який мені заподіяв нападник, Бог дарував мені мудрість узріти в ньому психічно хворого. Попри те, що я досі плачу, коли бачу біль у моїх власних очах, я також здатна виявити співпереживання до мого кривдника. І завжди хотіла і досі бажаю, щоб його направили на реабілітацію».

Модісетт поклав лист на стіл. «Тайсон не може цього зрозуміти з самого дня свого звинувачення. Увесь світ спостерігає із запитанням, чи для всіх одна наша система правосуддя. Його зобов'язанням є визнати свою проблему. Зцілити цю хвору людину. Ігвалтвник Майк Тайсон має полишити наші вулиці». А потім він порадив мені провести від восьми до десяти років зцілення за ґратами.

Тепер була черга Джима Войлза говорити про мене. Войлс був місцевим юристом, найнятим Фуллером як місцевий радник. Він був чудовим хлопцем — сповнений співчуття, розумний і веселий. Він був єдиним повіреним із мого боку, якому я довіряв. Крім усього іншого, він був другом судді Гіффорд і простим хлопцем, який міг би подати апеляцію до суду присяжних Індіанополіса. «Давайте візьмемо цього хлопця, — сказав я Дону на початку розгляду справи. Войлз, напевно, дав би мені можливість утрутитися в гру. Але Дон і Фуллер виставили його дурнем. Вони не дали йому нічого зробити. Вони заткнули його. Джим був також розчарований. Свою роль він описав одному з друзів як «один із найдорожчих у світі носіїв олівців». Проте тепер, нарешті, йому дали слово в суді.

Він пристрасно закликав удатися до реабілітації замість тюремного ув'язнення, але його слова лунали мов до глухих. Суддя Гіффорд була готова ухвалити рішення.

Вона почала з того, що похвалила мене за мою громадську активність та за моє ставлення до дітей і за те, що я «ділюся своїми активами». Та потім вона пустилась до напучування про «побачення-згвалтування», заявивши, що це термін, який вона терпіти не може. «Нам вдалося з'ясувати, що робити все, що вам забажається, то нормальна практика, якщо ви знаєте жінку або зустрічаєтесь із нею. Проте закон дуже чітко визначає в цьому суть згвалтування. Він не вдається до деталей і не цікавиться, чи мали нападник та його жертва якісь стосунки. Слово побачення в словосполученні «згвалтування на побаченні» жодним чином не нівелює факт того, що це все ж було згвалтування».

Мої думки розбіглися під час цієї промови. Вона не мала жодного стосунку до мене. У нас не було ніякого побачення; це був, як сказав би великий комік Білл Белламі, зов плоті. Але досить про це. Потім мої думки знову зібралися.

«Я відчуваю, що він ризикує вчинити таке ще раз, виходячи з його ставлення, — сказала суддя і втупила погляд у мене. — Ви ніколи до того не були під звинуваченням. Вам діставалось багато всього задарма. Але ви спіткнулися, — вона зробила паузу. — За першою статтею я засуджую вас до десяти років ув'язнення», — сказала вона.

«Чортова сучка», — пробурмотів я собі під ніс. Я відчув, як ціпеню. Це була стаття про згвалтування. «Дідько, може варто було мені випити ту спеціальну вуду-воду», — подумав я.

«За другою статтею я засуджую вас до десяти років» Дон Кінг і мої друзі в залі суду голосно зітхнули. Ця стаття була за використання моїх пальців. По п'ять років за кожен палець.

«За третьою статтею я засуджую вас до десяти років». Це була стаття за використання мого язика. За двадцять хвилин. Це був, напевно, світовий рекорд — найдовший кунілінгус під час згвалтування.

«Вироки будуть винесені одночасно, — продовжила вона. — Я присуджую вам максимальний штраф у тридцять тисяч доларів. Чотири роки з цього строку я прибираю і призначаю вам замість

них пробаційний період. Протягом цього часу ви перебуватимете на психоаналітичній програмі доктора Джерома Міллера і матимете 100 годин громадської роботи, пов'язаної з молодіжною злочинністю».

Фуллер підхопився з місця і почав доводити, що я повинен бути звільнений під заставу доки Алан Дершовіц — відомий адвокат захисту, готує мою апеляцію. Дершовіц був присутній у залі суду, спостерігаючи за винесенням вироку. Після Фуллера слово взяв сільський ковбой Гаррісон. Багато людей потім стверджуватимуть, що я став жертвою расизму. Але я думаю, що такі хлопці, як Модісет та Гаррісон, ув'язались у все це, імовірноше, заради шелесту банкнот. Їм було загалом начхати на кінцевий юридичний підсумок справи; усі їхні думки були зосереджені на тому, щоб їхні імена потрапили до газет і вони стали великими шишками.

Тож Гаррісон підвівся і сказав, що я був «несамовитим хлопцем, винним у зґвалтуванні, і міг би повторити цей злочин у майбутньому». Якщо вам не вдасться довести провину підсудного, ви зменшите серйозність злочину, принизите якість правоохоронних органів, виставите дурнями інших невинних осіб та дозволите злочинцю продовжувати наче і не було нічого свій спосіб життя».

Суддя Гіффорд погодилась. Жодної застави. А це означало, що шлях мені просто до в'язниці. Гіффорд уже збиралась покласти край розгляду, коли в залі суду піднялася метушня. Дершовіц підскочив зі свого місця, схопив портфель і гучно вискочив із залу суду, буркотячи собі під ніс: «Я йду подивитися, як чиниться правосуддя». У залі запанувало деяке спантеличення, але суддя вдарила молотком по столу. Цього було достатньо. Прийшов окружний шериф, щоб взяти мене під варту. Я встав, зняв годинник та ремінь і простягнув їх разом із гаманцем Фуллеру. Дві мої подружки в першому ряду нестримно ридали. «Ми любимо тебе, Майку», — схлипували вони. Камілла встала і підійшла до лави підсудних. Ми обнялися на прощання. Потім шериф вивів через задні двері нас із Джимом Войлзом із залу суду.

Вони відвели мене вниз до зали очікування. Мене обшукали, зняли відбитки пальців і ретельно обробили. Ззовні на мене чекав натовп репортерів, які оточили машину, яка мала відвезти мене до в'язниці.

«Коли ми будемо йти, не забудь надіти пальто поверх наручників», — порадив мені Войлс. Він серйозно? Поступово заціпеніння давало місце люті, і я починав закипати. Отже, мені має бути соромно, що мене ведуть у наручниках? Вони мій знак чесноти. Я буду сукою, якщо сховаю наручники. Джим думав, що, сховавши наручники, я позбудуся болісного сорому, але ж ні, навпаки, ховати наручники було б для мене нестерпніше! Мене мали бачити з тим залізом на мені. До біса всіх інших — ті, хто розуміє, мають бачити на мені ці кайдани. Я навчався у військовій школі.

Ми вийшли з будівлі суду і попрямували до машини, і я гордо підняв свої руки в наручниках. Я криво посміхнувся, ніби кажучи: «Ви вірите в це лайно?» Ця моя фотографія потрапила на першу смугу газет усього світу. Я сів у поліцейську машину, і Джим утиснувся поруч зі мною на заднє сидіння.

«Ну що ж, фермерський хлопчик, тепер тільки ти і я», — пожартував я.

Нас відвезли до розподільчого центру, щоб визначити, до в'язниці якого рівня мене слід відправити. Мене роздягнули догола, змусили нагнутися і обшукали порожнини тіла. Потім мені видали якусь галіму піжаму і тапки. А потім відправили мене до молодіжного центру Індіани в Плейнфілді для злочинців другого і третього рівнів. До того часу, як я дістався до свого кінцевого пункту призначення, злість виїла мені нутро. Я збирався показати цим шмаркачам, як відбувати термін. У мій спосіб. Кумедно, але мені знадобилось багато часу, щоб зрозуміти, що ця маленька біла жінка суддя, яка спровадила мене до в'язниці, можливо, врятувала мені життя.

МИ БУЛИ В ТЬОРКАХ ІЗ ЦИМИ ХЛОПЦЯМИ, ЯКИХ НАЗИВАЛИ «ПУМА БОЙЗ». БУВ 1976 рік, і я жив у Браунсвілі, що в Брукліні, а ці хлопці були з мого району. Тоді я бігав із командою Ратленд-Роуд, яка називала себе «Кішки». То був гурт карибських хлопців із сусідніх Краун-Хайтс. Ми були розбійним гуртом. Дехто з наших друзів-гангстерів посварилися з Пума Бойз, і ми пішли до парку, щоб підтримати їх. Зазвичай ми не мали справи з вогнепальною зброєю, але то були наші друзі. Отже, ми накрали купу різного лайна: кілька пістолетів, 357 Магнум і довгу гвинтівку М1 із прикріпленням до неї байонетом часів Першої світової війни — ніколи не знаєш, що знайдеш, коли вломлюєшся до чужих будинків.

Тож йдемо ми вулицями, тримаючи нашу зброю, і ніхто не підходить до нас, навколо немає жодного поліціанта, щоб нас зупинити. У нас навіть не було мішка, щоб сховати в нього велику гвинтівку, і ми тому просто по черзі несли її по кілька кварталів кожен.

«Йо, он де він! — сказав мій друг гаїтянин Рон. — Отей чувак у червоних шузах “пума” і з червоною шиєю». Рон помітив хлопця, якого ми вистежували. Коли ми кинулися бігти, величезна юрба в парку розступилася, наче море перед Мойсеєм. І добре, що вони те зробили, бо — бум! — один із моїх друзів відкрив вогонь. Почувши стрілянину, усі кинулися навтьоки.

Ми продовжували йти, і я зрозумів, що дехто з Пума Бойз ховаються поміж припаркованих машин на вулиці. У мене була гвинтівка М1, і я швидко крутнувся навколо, щоб побачити, що то за великий хлопець цілить у мене з пістолета.

«Якого дідька ти тут робиш? — сказав він мені. То був мій старший брат Родні. — Забирайся на хрін звідси».

Я просто пішов собі далі, вийшов із парку і пішов додому. Мені було тоді десять.

Я ЧАСТО КАЖУ, ЩО Я БУВ ПОГАНОЮ ВІВЦЕЮ В СІМ'Ї, АЛЕ, якщо зважити все, майже все моє дитинство я був, насправді, покірним хлопчиком. Я народився в лікарні Камберленда в районі Форт-Грін у Брукліні, Нью-Йорк, 30 червня 1966 року. Мої найперші спогади повертають мене до лікарень, в яких я малим проводив чимало часу: я постійно мав якісь проблеми з легенями. Одного разу, щоб привернути до себе увагу, я сунув палець в Drano¹ і обливав його. Мене стрімголов повезли до лікарні. Я пригадую, що моя хрещена дала мені там іграшковий пістолет, але я його дуже швидко зламав.

Я мало що знаю про свою сім'ю. Моя мати, Лорна Мей, все життя прожила в Нью-Йорку, проте народилася вона на півдні, у Вірджинії. Якось мій брат вирішив провідати ту місцину, де виросла моя мати. Він сказав, що не знайшов там нічого, окрім паркування для трейлерів. Тож я реально нігер із трейлерного парку. Моя прабабуся Берта і моя двоюрідна бабця працювали на білу леді в тридцяті роки тоді, коли більшість білих не хотіли наймати чорношкірих. Берта і її сестра настільки були вдячними за це, що обидві назвали своїх дочок Лорнами на честь тієї леді. Берта витратила зароблені гроші, щоб віддати своїх дітей до коледжу.

Напевно, я успадкував нокаутуючий сімейний ген від моєї прабабусі. Лорна, кузена моєї мами, казала мені, що чоловік тієї сім'ї, де була Берта, постійно бив свою дружину, і Берті це не подобалось. А вона була великою жінкою.

«Не торкайся її», — сказала вона йому.

Він сприйняв це за жарт, але вона вперіщила його кулаком і посадила тим ударом на дупу. Наступного дня він побачив БERTY

---

¹ Засіб для чищення каналізаційних труб.

ЗМІСТ

ПРОЛОГ	. 5
1	. 15
2	. 45
3	. 75
4	.105
5	.137
6	.167
7	.201
8	.235
9	.277
10	.319
11	.358
12	.391
13	.428
14	.461
15	.500
16	.547
ЕПЛОГ	.589
ПОСТСКРИПТУМ ДО ЕПЛОГУ	.607
ПРИМІТКИ ЩОДО ЛЕКСИКОНУ.	.611
ПОДЯКИ	.613
ПРО АВТОРІВ	.618